

Covid-19 Sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılmasına Yönelik Öğrenci ve Veli Görüşleri

Feyzullah Ezer*, Selda Aksüt**

Makale Geliş Tarihi: 22/07/2020

Makale Kabul Tarihi: 23/03/2021

DOI: 10.35675/befdergi.772762

Öz

Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci ve veli görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Elazığ il merkezinde yer alan on iki ortaokulda öğrenim gören 25 öğrenci ve 25 veli olmak üzere toplam 50 kişi oluşturmaktadır. Araştırma verileri görüşme yöntemi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin, Eğitim Bilişim Ağı'nı zengin bir kaynak havuzu ve eğitimde ana kaynak olarak gördükleri belirlenirken, velilerin ise Eğitim Bilişim Ağı'nı ana eğitim platformu ve kapsamlı eğitim hareketi olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Anahtar kelimeler: *Covid-19, eğitim bilişim ağı, ortaokul öğrencileri, sosyal bilgiler öğretimi, veliler*

Students and Parents' Opinions on the Use of Education Information Network in Social Studies Course in Covid-19 Process

Abstract

This study was conducted with phenomenological design, one of the qualitative research designs in order to determine the opinions of the students and parents about the use of Education Information Network in social studies course during the Covid-19 period. The sample group of the study was composed of a total of 50 people including 25 parents and 25

* Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Elazığ, Türkiye, fezer@firat.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5862-8541

** Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Elazığ, Türkiye, selda.aksut@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-6128-7867

students studying in twelve secondary schools located in city center of Elazığ province during the second semester of the 2019-2020 academic year. The data of the study were obtained using semi-structured interview form through interview method. As a result of the study, it was determined that the secondary school students considered Education Information Network as a rich resource pool and main source in education; whereas, the parents expressed the Education Information Network as the main education platform and comprehensive education movement.

Keywords: Covid-19, education information network, secondary school students, social studies education, parents.

Giriş

Günümüzde bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler insanlığın hayatını her yönüyle derinden etkilemektedir (Batdal, 2005). Bilişim teknolojilerinde yaşanan bu gelişmeler toplumların; sağlık, ekonomi, siyasî, kültür ve eğitim alanlarında çok önemli değişikliklere gitmesine neden olduğu gibi toplumları oluşturan bireyleri de değişime mecbur bırakmakta ve değişime uyum sağlamaya yönlendirmektedir (Adıgüzel, 2010). Yaşanan bu değişimler eğitim ortamının da birçok açıdan kendisini değiştirmesini ve güncellemesini gerekli kılmaktadır (Hebepci vd., 2016). Bu değişimin doğal bir sonucu olarak bilgi teknolojilerinin eğitim ortamlarında kullanımı ise karşımıza eğitim teknolojilerini çıkarmaktadır (Tataroğlu & Erduran, 2010). Eğitim teknolojisi, bireyin ya bir eğitmeni ile birlikte ya da bireysel olarak öğrenmelerini destekleyen, bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmelerine katkı sağlayan eğitim ve öğretim araçları olarak tanımlanabilir (Ersoy, 2017). Günümüzde eğitim teknolojileri hızlı bir gelişme göstermektedir (İşman vd., 2002). Bu bağlamda, toplumlar yaşanan gelişmelere uyum sağlayabilecek ve çağın gereklerini yerine getirebilecek bireylere okullarda temel bilgi, beceri ve değerleri kazandırmaya çalışmalıdır (Adıgüzel, 2010). Geleceğin başarılı bireyleri, bilgiye ulaşabilen, bilgiye ulaşmada çeşitli kaynaklardan ve teknolojiden yararlanan, problem çözme becerisine sahip olan ve kendi kendine öğrenebilen bireyler olacaktır (Kurbanoglu & Akkoyunlu, 2001).

21. yüzyılda değişen ve beklenen öğrenci becerilerinin etkili bir şekilde öğrencilere kazandırılabilmesi için öncelikle öğrenme ortamlarının bu becerileri kazandırabilecek şekilde hazırlanması gerekmektedir. Okul ortamları, bilgi ve iletişim teknolojileri donatılmalı; öğretmenler ve öğrenciler bu araçlardan mümkün olduğunca çok faydalanmalıdır (Boholano, 2017). Ülkemizde yaşanan bu gelişmeler dikkate alınarak 2010 yılının kasım ayından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Ulaştırma Bakanlığının işbirliği ile okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki dersliklere bilgi ve iletişim teknolojileri araçları sağlanarak, bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretimin gerçekleştirilmesini amaçlayan FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi'nin uygulanmasına yönelik çalışmalar başlamıştır (Timur vd., 2017). FATİH Projesi, her öğrenciyi en iyi eğitime kavuşturmak, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, okullardaki teknolojiyi

iyileştirmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için başlatılmış bununla birlikte dünyada uygulamaya konulan en büyük ve en kapsamlı eğitim hareketidir (FATİH, 2020).

FATİH projesi ile okullara sağlanan donanım ve yazılım altyapısından faydalanılabilmesi ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için eğitsel e-içeriğin sağlanmasına ve yönetilmesine duyulan ihtiyaçtan dolayı 2012 yılında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEGİTEK) tarafından çevrimiçi sosyal bir platform olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) tasarlanmıştır (Demir vd., 2018). Millî Eğitim Bakanlığına bağlı YEGİTEK tarafından yürütülen ve FATİH Projesinin içerik ayağını oluşturan EBA çevrimiçi sosyal bir eğitim platformudur. Bu platformun amacı; okulda, evde, kısacası ihtiyaç duyulan her yerde teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamaktır. Bunun için EBA, her sınıf seviyesine uygun, güvenilir ve doğru e-içerikler sunmak için her geçen gün gelişmeye devam etmektedir (EBA, 2020). EBA, 2012 yılında yayın hayatına başladığı günden itibaren, değişen gereksinimlere göre güncellenerek zenginleşmiş ve dünyanın en büyük öğrenme nesnesi ambarlarından birisi haline gelmiştir (Tuluk & Akyüz, 2019). Bu sayede EBA, eğitim sistemimiz de ihtiyaç duyulan bir açığı kapatmıştır (Güvendi, 2014).

Eğitim Bilişim Ağı, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin kullanabileceği eğitim araçlarının ve eğitsel içeriklerin yer aldığı (Aktay & Keskin, 2016), e-içeriklerin farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere de hitap ettiği (Kartal, 2017), öğrencilerin bireysel öğrenmelerine katkı sağlayarak, kendi öğrenme hızlarına ve ihtiyaçlarına uygun bir öğrenme ortamının içinde kendilerini bulmalarına yardımcı olan (Alabay, 2015), kullanımının kolay ve güvenilir olması sebebiyle öğretmen ve öğrencilerin birbirleriyle akademik işbirliği, eğitsel paylaşımlar, fikir alış verişi ve etkinlikler yapabilmelerine imkân tanıyan (Aksoy, 2017), başta öğretmen ve öğrenciler olmak üzere tüm eğitim paydaşları için materyal sağlayan, internet bağlantısı olan her yerde bilgisayar, tablet, akıllı cep telefonu gibi farklı araçlar kullanılarak erişilebilen (İnce, 2018), Türkiye'deki bütün öğretmen ve öğrencilerin kullanımına ücretsiz olarak sunulan (Kapıdere & Çetinkaya, 2017) çevrimiçi sosyal bir eğitim platformudur. EBA'da yer alan e-içerikler Millî Eğitim Bakanlığı ve çeşitli kuruluşlar tarafından sınıf seviyelerine uygun olarak hazırlanmakta bununla birlikte öğretmenler ve öğrenciler de kendileri ürettikleri içerikleri paylaşma olanağına sahip olmaktadır. Bu içerikler sayesinde öğrenciler Türkiye'nin dört bir köşesindeki akranları ile işbirliği yapma imkânı bulmaktadır (Kana & Saygılı, 2016). EBA içeriğindeki ders kitapları, ders konuları, dergi, ansiklopedi, video, belgesel, çizgi film, animasyon ve simülasyon gibi farklı materyaller ile dijital bir çatı ve dijital bir kütüphane görevi üstlenmektedir (Demir vd., 2018).

Sosyal bilgiler dersinde teknoloji kullanımı; öğrencilerin konulara hızlı bir şekilde ulaşmalarını, odaklanmalarını ve konuyu öğrenmelerini sağlamaktadır (Picard, 2009, akt. Özel, 2014). Ayrıca sınıflarda işbirliğini kolaylaştırır, öğrencilerin yaratıcılık ve

yetkinliklerini zengin kaynaklarla geliştirilebileceği mekânlar oluşturulmasına imkân verir (Berson & Balyta, 2004). Sosyal bilgiler alanında yaşanan gelişmeler ve teknolojinin öğrenme-öğretme üzerinde etkisi Sosyal bilgiler içeriğinin; dijital kaynaklara, dijital öğrenim araçlarına ve diğer çağdaş teknolojilere entegrasyonu bütün öğrenciler için teknoloji destekli öğrenme fırsatlarının tasarlanması gerektiğini gözler önüne sermektedir (Hofer & Haris, 2009). Sosyal bilgiler öğretim programının genel amaçları içerisinde doğrudan ve dolaylı olarak teknolojiye yer verilmiştir. Sosyal bilgiler dersi ile yetiştirilmek istenen öğrenci profili; günümüz koşullarına göre bilim ve teknolojideki gelişmelerden haberdar olan ve bu gelişmelerin toplumsal hayata etkilerini bilen, bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif kullanan bireyler yetiştirilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir (Yeşiltaş & Kaymakçı, 2014). Aslında bu bireylerin yetiştirilmesi için gereken sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilecek eğitim teknolojilerinin tamamı 2012 yılında öğretmenlerin ve öğrencilerin hizmetine giren Eğitim Bilişim Ağı bünyesinde bulunduğu görülmektedir. Disiplinler arası yaklaşıma sahip olan sosyal bilgiler dersinde EBA'nın kullanılmasının farklı duyu organlarına hitap etmesi, öğrencilere bilgiyi yapılandırma fırsatı sunması, öğrenciyi öğrenme sürecinde aktif kılması ve eğitimi okul dışına taşıması açısından önemli birçok faydasının olduğu bilinmektedir (İnanoğlu, 2019). Yukarıda bahsedildiği gibi EBA, sosyal bilgiler dersinde yer alan konuları görselleştirerek, bireysel öğrenme imkânı sağlayarak, günlük olaylardan örnekler ve yararlı içerikler sunarak, öğrencinin etkili bir şekilde öğrenmesine olarak tanımaktadır.

Günümüzde tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan ayrıca gün geçtikçe etkisi artan Covid-19 (koronavirüs) hemen hemen her sektörde aksamalara ve değişimlere neden olmuştur. Bu doğrultuda koronavirüsten etkilenen eğitim sisteminde de değişimler yaşanmaktadır. Yaşanan bu süreç yüzünden ülkemizde eğitimi ilgilendiren önemli kararlar alınmış ve önce yüz yüze eğitime kısa bir süre ara verilerek daha sonra ise virüsün yayılması üzerine öğrencilerin uzaktan eğitime devam etmelerine karar verilmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitime devam etmesi ve bu süreci en verimli şekilde geçirebilmeleri için TRT üzerinden ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim kademeleri için açılan TV kanallarıyla ve çağımızın uzaktan eğitim teknolojilerinin bir yansıması olan EBA sistemiyle internet üzerinden eğitimlere devam etmeleri sağlanmıştır. Ülkemizde alınan bu kararlar ve yaşanan bu değişimler öncelikle öğrenciler daha sonra veliler, öğretmenler ve yöneticiler olmak üzere tüm eğitim paydaşlarını önemli ölçüde etkilemiştir. Eğitim öğretim sürecinde EBA sınıf ortamında ve farklı öğrenme ortamlarında derslere yardımcı olan sosyal bir platform olarak kullanılırken günümüzde yaşanan Covid-19 salgın sürecinin toplumsal hayata ve eğitim hayatına etkileri sonucunda EBA ana eğitim platformu olarak kullanılmaktadır. Çünkü EBA bilgisayar, tablet, akıllı telefon gibi farklı araçlardan ulaşılan ve internet üzerinden yayın yapan çevrimiçi sosyal bir eğitim platformudur. Covid-19 salgın sürecinin etkisi aynı zamanda her geçen gün değişen eğitim teknolojileri EBA'da önemli gelişmelere ve değişimlere neden olmuştur.

Alanyazın incelendiğinde, Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili (Açıkgöz, 2018; Aksoy, 2017; Atalay, 2019; Atasoy & Yiğitcan Nayir, 2019; Coşkunserçe & İşçitürk, 2019; Durmuşçelebi & Temircan, 2017; Kana & Saygılı, 2016; Kapıdere & Çetinkaya, 2017; Kaya, 2019; Koç Akran & Özdemir, 2018; Kuloğlu & Erdal, 2019; Kurtdede Fidan vd., 2016; Saklan & Ünal, 2018; Şahin & Erman, 2019; Timur vd., 2017; Tüysüz & Çümen, 2016; Yılmaz, 2019; Yurdakul, 2019) çalışmaların ve sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili (Ceylan, 2019; Çakmak & Taşkıran, 2017; İnanoğlu, 2019; Kartal, 2017; Yeşilyurt, 2019) çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Fakat Covid-19 sürecinde sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili bir çalışmaya rastlanmaması ve Covid-19 sürecinin EBA'ya etkisinin belirlenmesi için konuyla ilgili araştırma yapılması gerektiğinin düşünülmesi bu araştırmayı önemli kılan sebeplerdir. Ayrıca Eğitim Bilişim Ağı'nın güncelliği ve yeni ihtiyaçlara cevap vermesi açısından önemli görüldüğü için bu araştırma ile Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci ve veli görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın aktif kullanıcılarından biri olan öğrencilerin ve öğrencilerin eğitim süreci velileri yakından ilgilendirdiği için velilerin görüşlerinin alınması önemli görülmüştür. Bu araştırmadan elde edilecek sonuçlar doğrultusunda, EBA'nın sosyal bilgiler dersinde daha etkin kullanılabilmesi açısından faydalı olacağı, bu araştırma sonucunda elde edilecek olan bulguların konu ile ilgili yapılacak olan başka çalışmalara ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci ve veli görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda verilen alt problemlere cevap aranmıştır:

Öğrenci görüşlerine ilişkin alt problemler

- a. Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili görüşleri nelerdir?
- b. Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'ndaki sosyal bilgiler dersi ile ilgili görüşleri nelerdir?
- c. Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın kullanılmasının öğrenme üzerindeki katkıları nelerdir?
- d. Öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaştıkları problemler nelerdir?
- e. Öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nı daha etkili bir şekilde kullanmaya yönelik önerileri nelerdir?
- f. Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama sürecinde yaşadıklarına yönelik görüşleri nelerdir?
- g. Eğitim Bilişim Ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farklar nelerdir?

Velî görüşlerine ilişkin alt problemler

- a. Velilerin Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili görüşleri nelerdir?
- b. Velilerin Eğitim Bilişim Ağı'ndaki sosyal bilgiler dersi ile ilgili görüşleri nelerdir?

- c. Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın kullanılmasının öğrenme üzerindeki katkıları nelerdir?
- d. Velilerin sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili karşılaştıkları problemler nelerdir?
- e. Velilerin sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nı daha etkili bir şekilde kullanmaya yönelik önerileri nelerdir?
- f. Velilerin, öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama sürecinde yaşadıklarına yönelik görüşleri nelerdir?
- g. Velilerin, öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'nı kullanma yeterliğine yönelik görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Olgubilim deseni farkında olduğumuz fakat ayrıntılı ve derinlemesine bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Olgubilim birkaç kişinin bir olgu veya kavramla ilgili deneyimlerinin ortak anlamını tanımlayan araştırma desendir (Creswell, 2020). Araştırmada farkında olduğumuz fakat tam anlamıyla kavrayamadığımız ve derinlemesine bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmak için aynı zamanda olgu ile ilgili bireyin dünyayı nasıl deneyimlediğini ve algıladığını ortaya çıkarmak için olgubilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Elazığ il merkezinde yer alan on iki ortaokulda 6. sınıfta öğrenim gören 12'si kız, 13'ü erkek toplam 25 öğrenci ve 10'u erkek, 15'i kadın toplam 25 veli oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçsal örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlenmiştir. Amaçsal örnekleme, yapılan araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine ve ayrıntılı araştırma yapılmasına imkân verir (Büyüköztürk vd., 2013). Kolay ulaşılabilir durum örnekleme araştırmaya hız ve pratik kazandırılması gereken durumlarda tercih edilen ve araştırmacıya, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumun seçildiği bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Bu araştırmada çalışma grubunun büyüklüğü, veri toplama esnasında araştırmaya yönelik maksimum derecede bilgi elde edilerek çalışma grubundan yeni bilgiler gelmeye kadar devam edilmiştir. Aslında veri toplama sürecinde veriler tekrarlanmaya başladığı zaman yeni çalışma grubu ile görüşmeler durdurulmuştur. Bu sebeple çalışma grubunu 25 öğrenci ve 25 veli oluşturmaktadır. Öğrencilerin eğitim sürecini takip edebilmeleri açısından önemli görüldüğü için ve olumlu katkılar sağlayabileceği düşünüldüğü için araştırmaya katılan öğrencilerin velileri araştırmaya

dâhil edilmiştir. Ortaokul öğrencilerin ve velilerin araştırmaya dâhil edilmelerinde gönüllülük esası dikkate alınmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Süreci

Araştırmada veriler, görüşme yöntemi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Nitel araştırmalarda görüşme, insanların algılarına, anlamlarına ve tanımlamalarına ulaşmanın en güçlü yöntemlerinden biridir (Punch, 2005). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine bilgi edinmeyi sağlayan aynı zamanda görüşülen kişiye kendini ifade etme imkânı veren görüşmelerdir (Büyüköztürk vd., 2013). Bundan dolayı araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, görüşme sürecinde keşfedilecek sorular ve konular listesini kapsamaktadır. Bu form, benzer konulara yönelerek farklı insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanan formlardır (Avcı, 2008).

Araştırmanın görüşme formu hazırlanırken öncelikle alanyazın taraması yapılarak, konu ile ilgili olan araştırmalar detaylıca incelenmiştir. Araştırmacılar tarafından ortaokul öğrencilerine ve velilere yönelik 7 sorudan oluşan taslak görüşme formları hazır hale getirilmiştir. Öncelikle hazırlanan bu taslak formlar, Elazığ'da görev yapan üç sosyal bilgiler öğretmeninin görüşüne sunulmuş ve öğretmenlerin fikirleri alınmıştır. Daha sonra Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda görev yapan üç öğretim üyesinin görüşleri alınmış ve bu görüşler doğrultusunda iki soru ifade bakımından düzeltilerek görüşme formlarına son şekli verilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ortaokul öğrencilerine yönelik 7 sorudan oluşan ve velilere yönelik 7 sorudan oluşan iki görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın gerçekleştirildiği 2019-2020 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde yaşanan Covid-19 salgın süreci yüzünden görüşmeler online ortamda (çevrimiçi platformlar) ve telefonda yapılmıştır. Çalışma grubuna görüşmeye başlamadan önce araştırma konusu hakkında kısa bilgiler verilerek görüşmelerin bazıları online ortamda bazıları ise telefonda 20-30 dakika arasında değişen sürelerde yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. "İçerik analizi, sözel, yazılı ve diğer materyallerin içerdiği mesajı, anlam ve dilbilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bilimsel bir yaklaşımdır" (Tavşancıl & Aslan, 2001). İçerik analizi genellikle gözleme dayalı olan notlardan daha çok mülakat dökümleri, günlükler ve dokümanlar gibi metinlerin analizini ifade etmektedir (Patton, 2014).

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde nitel veri analiz programından yararlanılmıştır. "Olgubilim araştırmalarında veri analizi, yaşantıları ve anlamları

ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır” (Yıldırım & Şimşek, 2016). Araştırmada temaların ortaya çıkarılması için görüşmelerden elde edilen verilerin hepsi bilgisayar ortamına olduğu gibi aktararak analize uygun hale getirilmiştir. Görüşmedeki ifadelerin analizini kolaylaştırmak için bu ifadeler kısa ve anlamlı semboller halinde kodlanmıştır. İlgili alanyazın ile ilişki sağlanarak temalar belirlenmiş ve bu temalara göre kodlar düzenlemiştir. Kod ve tema listesi oluşturularak bu liste kendi içerisinde tutarlı olacak şekilde veriler organize edilmiştir. Daha sonra elde edilen temalar ve yükleme sayıları daha net ve kapsamlı bir görüntünün sağlanması için modeller halinde sunulmuştur. Katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilerek modeller yorumlanmıştır. Tema ve alt temalara ilişkin katılımcı görüşleri, tırnak içerisinde italik olarak verilmiştir. Katılımcılara ilişkin kişisel bilgiler, katılımcı görüşlerinin başında öğrencilere yönelik (Ö.1.K/E), (Öğrenci, 1. kişi, Kız/Erkek) şeklinde ve velilere yönelik (V.1.K/E), (Veli, 1. kişi, Kadın/Erkek) şeklinde kısaltmaların yer aldığı kodlamalar ile verilmiştir. Bu araştırma için Fırat Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (23/06/2020-397899) izin alınmıştır. Çalışmada araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulduğunu beyan ederiz.

Araştırma sonucunda verilerin ayrıntılı bir şekilde rapor edilmesi ve araştırmacıların sonuçlara nasıl ulaştığını detaylıca açıklaması nitel araştırmalarda geçerliğin sağlanması açısından önemli görülen ölçütler arasında yer almaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu sebeple araştırmada geçerliğin sağlanması amacıyla araştırma sonuçlarına nasıl ulaşıldığı detaylıca açıklanmış ve araştırma sonucunda elde edilen veriler bulgular kısmında ayrıntılı şekilde rapor edilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak ve verilerin kodlanması sırasında karşılaşılabilecek olan bireysel etkileri ortadan kaldırmak için görüşme verileri araştırmayı yürüten uzman ve araştırmacı (kodlayıcılar) tarafından birbirinden bağımsız şekilde değerlendirilerek kodlamalar yapılmış ve bu kodlamalar karşılaştırılarak farklı kodlayıcılar arası uyumun olup olmadığını belirlemek için görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles and Huberman'ın (2016) güvenilirlik formülü “güvenirlik = görüş birliği sayısı / toplam görüş birliği + görüş ayrılığı sayısı” kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmada kodlayıcılar arasındaki uyum %91 olduğu için istenilen düzeyde güvenilirliğin sağlandığı belirlenmiştir. Saban (2009)'a göre nitel araştırmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri sonucunda aradaki uyumun % 90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde güvenilirlik sağlanmış olmaktadır.

Araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için Erlandson vd. (1993) tarafından belirtilen inandırıcılık, aktarılabilirlik (transfer edilebilirlik), tutarlık ve teyit edilebilirlik stratejilerinden yararlanılmıştır. İnanırcılığın değerlendirilmesi için uzman incelemesi ve katılımcı teyidi, aktarılabilirliği artırmak için ayrıntılı betimleme ve amaçlı örnekleme, tutarlığın sağlanması için tutarlılık incelemesi ve

teyit edilebilirliği sağlamak için teyit incelemesi yapılarak geçerlilik ve güvenilirlik sağlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

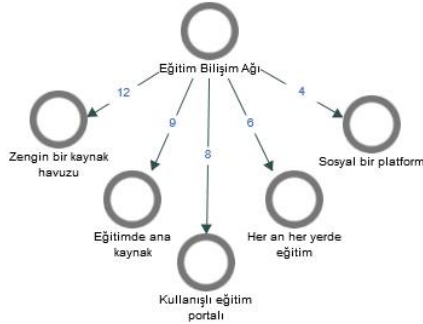
Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci ve veli görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan bu araştırmada öğrenci ve veli görüşlerine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Öğrenci Görüşlerine Yönelik Bulgular

Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşleri ile ilgili sekiz ana tema belirlenmiştir. Bu temalar; "Eğitim Bilişim Ağı", "Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersi", "Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkıları", "Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemler", "Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öneriler", "Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama süreci" ve "Eğitim Bilişim Ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farklar" olarak belirlenmiştir. Bu ana temalar modeller halinde sunulmuştur.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı'na ilişkin görüşleri

Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik öğrencilerin görüşleri doğrultusunda belirlenen ana temalardan biri Eğitim Bilişim Ağı ile ilgilidir. Bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, temanın beş alt teması olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Eğitim bilişim ağı'na ilişkin model

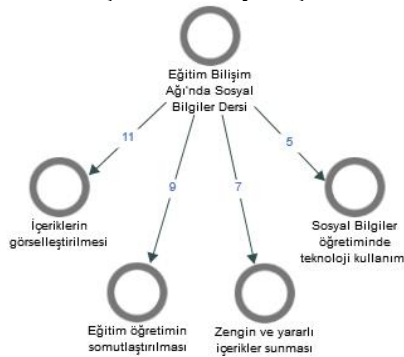
EBA'ya yönelik öğrencilerin görüşleri değerlendirildiğinde; en fazla "zengin bir kaynak havuzu" olarak ifade ettikleri görülmektedir. Belirlenen diğer alt temalar ise sırasıyla; "eğitimde ana kaynak", "kullanışlı eğitim portalı", "her an her yerde eğitim" ve "sosyal bir platform" olarak ifade edildiği görülmüştür. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı temasını “zengin bir kaynak havuzu” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **Ö.1(E)** “*Önce deprem sonrada koronavirüs salgını yüzünden okula gidemedik ama derslerimi evden izliyorum ve istediğim zaman EBA'nın farklı bölümlerinden yararlanıyorum tekrar yapıyorum. Bence EBA geniş bir kaynağa sahip büyük bir sitedir.*” cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı **Ö.7(E)** “*Bence EBA videoları, slaytları, testleri ve etkinlikleri gibi birçok kaynağı ile özellikle bu koronavirüs yüzünden okuluma gidemediğimiz bu zamanlarda dersleri ile gittikçe büyüyen zengin bir kaynak.*” cümlesiyle EBA'yı her geçen gün daha çok gelişen ve büyüyen zengin bir kaynak havuzuna sahip eğitim platformu olarak ifade ettiği görülmektedir.

“Kullanışlı eğitim portalı” alt teması ile ilgili görüşünü açıklayan katılımcı **Ö.15(E)** “*Benim ve bütün arkadaşlarımın eksiklerini giderebileceği ve birçok etkinlik yapabileceği güzel kullanışlı bir platform. Bu virüsten öncede derslerde EBA'yı kullanıyorduk şimdide çok sık kullanıyorum çünkü istediğimde her şeye anında çok kolay ulaşabiliyorum.*” cümlesiyle düşüncesini belirtirken, aynı şekilde düşünen başka bir katılımcı **Ö.24(K)** “*EBA'yı derslerde öğretmenimiz kullandığı zamanda şimdi evde olduğumuz bu dönemde de kullanışlı bir ağ olduğunu düşünüyorum.*” cümlesiyle EBA'nın kullanışlı olduğuna dikkat çekmiştir.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı'nda sosyal bilgiler dersine ilişkin görüşleri

Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersine yönelik öğrencilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, temanın dört alt tema etrafında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Eğitim bilişim ağı'nda sosyal bilgiler dersine ilişkin model

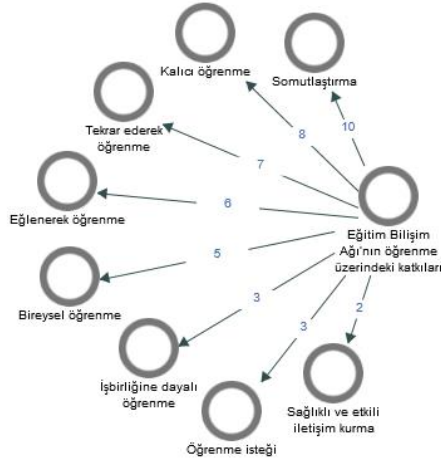
Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersine yönelik öğrencilerin görüşleri değerlendirildiğinde; en fazla yüklemenin “içeriklerin görselleştirilmesi” alt temasına yapıldığı görülmektedir. Belirlenen diğer alt temalar ise sırasıyla; “eğitim öğretimin somutlaştırılması”, “zengin ve yararlı içerikler sunması” ve “Sosyal bilgiler öğretiminde teknoloji kullanımı” olarak ifade edilmiştir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersini bazı katılımcılar “içeriklerin görselleştirilmesi” alt teması ile ilişkilendirmişlerdir. Böyle düşünen katılımcı **Ö.4(E)** “EBA'nın sosyal bilgiler dersi ile ilgili içeriklerin görselleştirilmesine yardımcı olduğunu düşünüyorum.” cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı **Ö.16(E)** “EBA'nın sosyal bilgiler dersinin görselleştirilmesi için farklı içeriklerin, etkinliklerin ve videoların yer aldığı önemli bir platform olduğunu düşünüyorum.” şeklinde açıklama yapmıştır. Aslında sözel yolla zihinde canlandırılmayan bazı kavramların EBA'daki farklı görsel ve işitsel öğretim materyalleri kullanılarak sosyal bilgiler öğretiminde içeriklerin görselleştirilmesine yardımcı olduğu ifade edilmiştir.

Katılımcılardan biri “eğitim öğretimin somutlaştırılması” alt teması ile ilgili görüşünü **Ö.9(E)** “Sözel bir ders olan sosyal bilgiler dersinde EBA'da yer alan videoları izlenmenin ve etkinlikleri yapmanın dersin somutlaştırmasını sağladığını düşünüyorum.” cümlesiyle belirtirken, aynı şekilde düşünen başka bir katılımcı **Ö.20(K)** “Bence sosyal bilgiler dersi soyut kavramların yer aldığı bir ders olduğu için EBA ile teknoloji kullanılarak içeriğin ve kavramların somutlaştırılması sağlanıyor.” şeklinde düşüncesini ifade ederek EBA'yı soyut kavram ve konularının yer aldığı sosyal bilgiler dersinin somutlaştırılmasına yardımcı olan bir platform olarak belirttiği görülmektedir.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına ilişkin görüşleri

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına yönelik öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkıları ile ilgili sekiz alt tema olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 3'te verilmiştir.

Şekil 3. Eğitim bilişim ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına ilişkin model

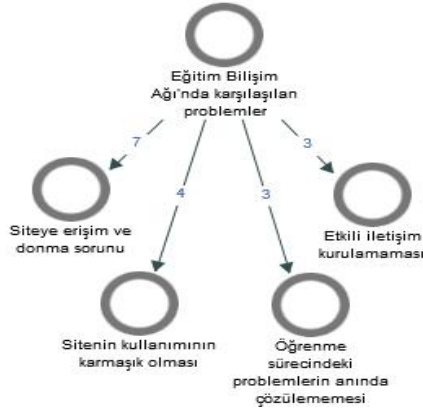
Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına yönelik öğrenci görüşleri değerlendirildiğinde; en fazla yüklemle ile “somutlaştırma” alt teması ifade edilmiştir. Belirlenen diğer alt temaların ise “kalıcı öğrenme”, “tekrar ederek öğrenme”, “eğlenerek öğrenme”, “bireysel öğrenme”, “işbirliğine dayalı öğrenme”, “öğrenme isteği” ve “sağlıklı ve etkili iletişim kurma” şeklinde sıralandığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarını “kalıcı öğrenme” alt teması ile açıklayan katılımcı **Ö.5(K)** “*Önce deprem sonra salgın beni çok kötü etkiledi. Ama eğitimimiz çok aksamadan zaten okulda derslerimizi işlerken bize yardımcı olan EBA bu süreçte bizim tamamen derslerimizi dinlediğimiz bir site haline dönüştü. EBA'nın içerikleri sosyal bilgiler dersini benim için daha eğlenceli hale getirdi ve öğrendiklerimin daha kalıcı olmasını sağladı.*” cümlesiyle düşüncesini belirtirken, diğer katılımcı **Ö.18(E)** “*Özellikle sosyal bilgiler dersinin farklı görsellerle desteklenmiş olması konuyu daha çabuk öğrenmemi sağladı. Bu görsel anlatımlar sayesinde birçok savaşı, padişahı ve tarihleri aklımda tutabildim ve unuttum.*” cümlesiyle EBA'da sosyal bilgiler dersinin farklı görsellerle sunulmasının öğrenme sürecini olumlu etkilediğini ve kalıcı öğrenmeyi sağladığını dile getirmiştir.

“Tekrar ederek öğrenme” alt teması ile ilgili katılımcı **Ö.10(E)** “*Okulda zorlandığım konuları önceden de EBA'dan tekrar ediyordum şimdi derslerimi dinledikten sonra anlamadığım konuları EBA'dan tekrar ediyorum ve daha iyi öğreniyorum.*” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Başka bir katılımcı **Ö.13(K)** “*Hem sosyal bilgiler dersine hem de diğer derslerime birçok katkısı var. Örneğin bir konuyu tekrar ederek anlamadığım yerleri daha iyi anlamamı sağlıyor.*” şeklinde düşüncesini açıklarken, diğer katılımcı **Ö.22(K)** “*sosyal bilgiler dersinde öğrenemediğim ya da unuttuğum konuları tekrar etmek için gayet başarılı bir site. Bence bilgilerimizin tazelenmesini sağlıyor.*” cümlesiyle EBA'nın konuların tekrar edilmesi açısından önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı'nda karşılaşılan problemlere ilişkin görüşleri

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemlere yönelik öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, tema ile ilgili dört alt temanın olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 4'te verilmiştir.

Şekil 4. Eğitim bilişim ağı'nda karşılaşılan problemlere ilişkin model

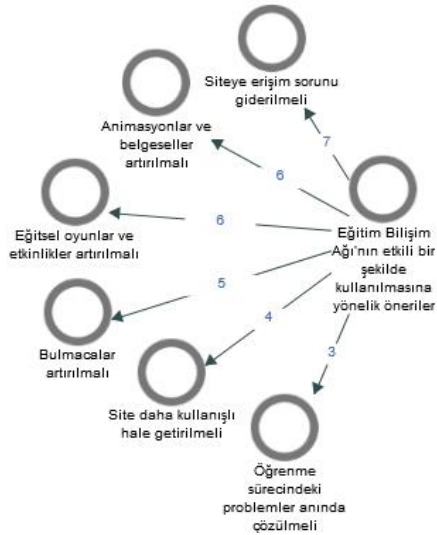
Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemlere yönelik görüşler değerlendirildiğinde, öğrencilerin en fazla yüklemeye yaptığı alt temanın “siteye erişim ve donma sorunu” olduğu belirlenmiştir. Belirlenen diğer alt temaların ise “sitenin kullanımının karmaşık olması”, “öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülememesi” ve “etkili iletişim kurulamaması” şeklinde sıralandığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemleri “siteye erişim ve donma sorunu” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **Ö.2(E)** “*Teknolojik ve internet altyapımız da bir sorun yok ama siteye ara sıra ulaşmakta sıkıntı yaşıyorum. Bununla birlikte bazen site beni dışarı atıyor ve donuyor.*” cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı **Ö.19(K)** “*EBA koronavirüs sürecinde eğitim verilen ana kaynak durumuna geldiği için sitenin yoğunluğundan dolayı sisteme ulaşmakta sıkıntı yaşıyorum. Ayrıca bazen videolarda donuyor.*” cümlesiyle aşırı yoğunluktan dolayı EBA'ya erişimle ilgili problemlerin yaşandığını vurgulamıştır.

“Öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülememesi” alt teması ile ilgili katılımcı **Ö.14(K)** “*Sosyal bilgiler sözel bir ders karşılıklı konuşarak görüş bildirerek daha iyi anlaşılıyor film izler gibi dinlemek dersten sıkılmama neden oluyor. Sorularımı soramıyorum ya da anlamadığım yerleri o an için tekrar anlatılmasını istesem mümkün olmuyor. Soru sormak ya da sorulara cevap verdiğimizde öğretmenden karşılık almak, görüş bildirmek EBA'da maalesef mümkün olmuyor.*” cümlesiyle düşüncesini belirtirken, benzer şekilde düşünen başka bir katılımcı **Ö.17(K)** “*Aklımıza takılan soruları yüz yüze eğitimde sorabiliyorum ama EBA'da bunu yapamıyorum sorularıma cevap alamıyorum ya da bir konuda kendi fikrimi söyleyemiyorum bu nedenle aklım karışıyor.*” cümlesiyle öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülemediğini bu durumun öğrenme sürecini olumsuz etkilediğini ifade ettiği görülmüştür.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına ilişkin görüşleri

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öğrencilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, temanın altı alt tema etrafında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Eğitim bilişim ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik önerilere ilişkin model

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler incelendiğinde; en fazla yüklemenin “siteye erişim sorunu giderilmeli” alt temasına yapıldığı belirlenmiştir. Belirlenen diğer alt temalar ise sırasıyla; “animasyonlar ve belgeseller artırılmalı”, “eğitsel oyunlar ve etkinlikler artırılmalı”, “bulmacalar artırılmalı”, “site daha kullanışlı hale getirilmeli” ve “öğrenme sürecindeki problemler anında çözülmeli” şeklinde önerilerde buldukları görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

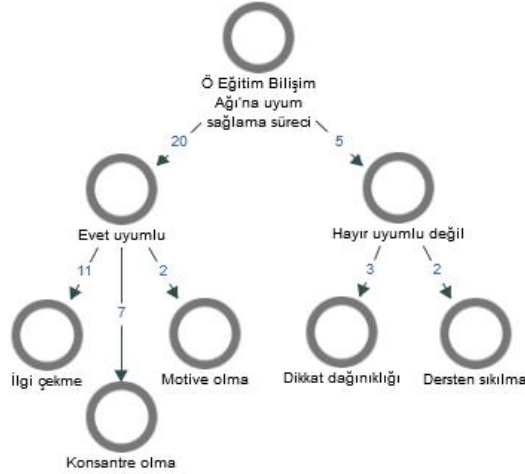
Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik önerileri “site daha kullanışlı hale getirilmeli” alt teması ile ifade eden katılımcı **Ö.8(K)** “*Site gerçekten bu zor zamanlarda eğitimizi fazla aksatmadan devam etmemizi sağladı ama geliştirilmeli daha basit ve kullanışlı hale getirilmesi gerekiyor. Çünkü site bana biraz karışık geldi.*” cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı **Ö.13(K)** “*EBA'yı kullanırken biraz zorlanıyorum onun için daha kolay, anlaşılır ve kullanışlı olursa benim için daha iyi olur.*” cümlesiyle düşüncesini ifade etmiştir. Aslında öğrenciler sitenin kullanımının karmaşık olmasından dolayı EBA'dan daha etkili bir

şekilde yararlanılabilmesi için daha kullanışlı bir hale getirilmesinin faydalı olacağına dikkat çekmiştir.

“Eğitsel oyunlar ve etkinlikler artırılmalı” alt temasını açıklayan katılımcı **Ö.4(E)** “Sosyal bilgiler dersi ile ilgili öğretici oyunlar ve etkinliklerin EBA’da sayısı artırılabilir.” şeklinde görüşünü ifade ederken, başka bir katılımcı **Ö.20(K)** “Akılda kalıcı etkinliklerin ve oyunların EBA’da sayısı daha çok olabilir.” cümlesiyle EBA’da eğitsel oyunların ve etkinliklerin sayısının artırılmasını önemli gördüğünü ifade etmiştir.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı’na uyum sağlama sürecine ilişkin görüşleri

Eğitim Bilişim Ağı’na uyum sağlama sürecine yönelik öğrencilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, temanın iki alt tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu temaya ilişkin model Şekil 6’da verilmiştir.

Şekil 6. Eğitim bilişim ağı’na uyum sağlama sürecine ilişkin model

Eğitim Bilişim Ağı’na uyum sağlama sürecine yönelik veriler incelendiğinde, “uyumlu” ve “uyumlu değil” olmak üzere iki alt temaya ayrıldığı belirlenmiştir. “Uyumlu” alt temasının kendi içerisinde “ilgi çekme”, “konsantre olma” ve “motive olma” şeklinde üç kategoriye ayrıldığı görülmektedir. “Uyumlu değil” alt temasının kendi içerisinde “dikkat dağınıklığı” ve “dersten sıkılma” şeklinde iki kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

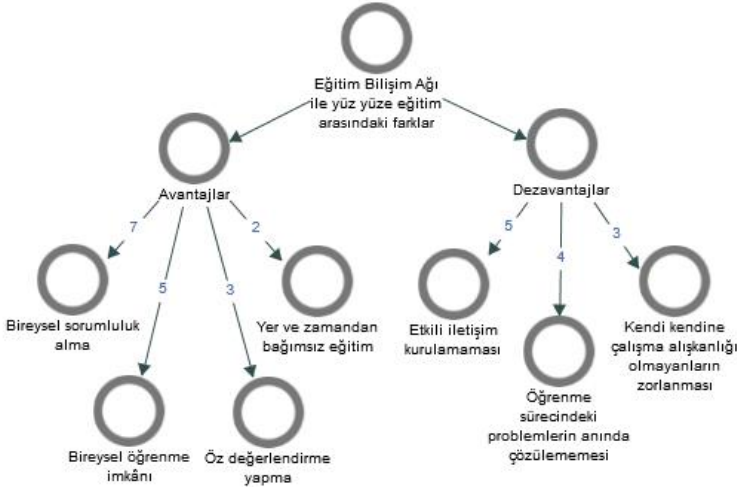
Eğitim Bilişim Ağı’na uyum sağlamayı “konsantre olma” kategorisi ile ilişkilendiren katılımcı **Ö.9(E)** “Okulda ki eğitim gibi olmasa da kısa bir sürede uyum sağladım. Derslerime konsantre olup dinliyorum.” cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı **Ö.22(K)** “Uyum sağlamam çok kolay oldu. EBA’yı

öncedende kullanıyordum şimdide kullanıyorum tek farkı okula gitmediğimiz bu zamanda sürekli kullanıyor olmam. Bu sayede derslere kolayca konsantre oldum.” cümlesiyle EBA'yı daha önceden de kullandığı için uyum sağlama sürecinde sorun yaşamadığını derslere konsantre olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlayamamayı “dikkat dağınıklığı” kategorisi ile ilişkilendiren katılımcı **Ö.6(E)** “Uyum sağlayamadım çünkü dikkatim ev ortamında çabuk dağılıyor.” cümlesiyle düşüncesini açıklarken, başka bir katılımcı **Ö.23(E)** “Aslında ikinci dönem derslere başladığımız hafta ilimizde yaşanan deprem dolayısıyla konularda biraz geri kalmıştık. Bununla birlikte virüs yüzünden EBA'dan uzaktan eğitime başladığımız hafta benim için çok zor geçti hala alışamadım. Çünkü geç uyuduğum için sabah kalkıp derslere yetişme konusunda sıkıntılar yaşıyorum ve dikkatimi toplayamıyorum.” cümlesiyle yaşanan olumsuz durumlardan etkilendiği için EBA'ya uyum sağlayamadığını ve dikkat problemi yaşadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin eğitim bilişim ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farklara ilişkin görüşleri

Eğitim Bilişim Ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farklara yönelik veriler değerlendirildiğinde, temanın iki alt tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu temaya ilişkin model Şekil 7'de verilmiştir.

Şekil 7. Eğitim bilişim ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farklara ilişkin model

Eğitim Bilişim Ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farklara yönelik veriler incelendiğinde, “avantajlar” ve “dezavantajlar” olmak üzere iki alt temaya ayrıldığı belirlenmiştir. Eğitim Bilişim Ağı'nın “avantajlar” alt temasının kendi içerisinde dört kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Belirlenen kategoriler sırasıyla; “bireysel sorumluluk alma”, “bireysel öğrenme imkânı”, “öz değerlendirme yapma” ve “yer ve zamandan bağımsız eğitim” olarak ifade edildiği görülmektedir. Eğitim Bilişim

Ağı'nın “dezavantajlar” alt temasının kendi içerisinde “etkili iletişim kurulamaması”, “öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülememesi” ve “kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayanların zorlanması” şeklinde üç kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'nın yüz yüze eğitime göre avantajlarını “bireysel sorumluluk alma” kategorisi ile ilişkilendiren katılımcı **Ö.7(E)** “Okuldan farklı olarak bana yüz yüze ders anlatan hocalarım yoktur. EBA’da verilen derslerimi dinlemem gerektiğinin farkındayım annemin söylemesini beklemeden kendim derslerimi EBA’dan takip ediyorum sorumluluklarımın farkındayım.” cümlesiyle düşüncesini açıklarken, diğer katılımcı **Ö.12(K)** “*Koronavirüs önlemleri yüzünden okullarımızdan, uzaktan eğitime geçtik birçok sorun yaşadık. Başta evde derslere odaklanmakta zorluk yaşadım ama artık okul yoktur daha çok sorumluluk almam gerektiğinin farkındayım. Bence EBA ile yüz yüze eğitim arasındaki farkta bu eğitimimiz için daha çok bireysel sorumluluk almamız gerekiyor.*” şeklinde açıklamıştır. Dolayısıyla öğrenciler öğrenme sürecinde daha fazla bireysel sorumluluk aldıklarını aynı zamanda yerine getirmeleri gereken yükümlülüklerinin farkında olduklarını ve görevlerini zamanında yerine getirdiklerini ifade etmişlerdir.

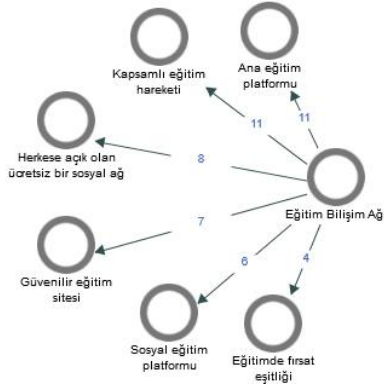
Eğitim Bilişim Ağı'nın yüz yüze eğitime göre dezavantajlarını “öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülememesi” kategorisi ile ilişkilendiren katılımcı **Ö.14(K)** “Yüz yüze eğitim bence daha faydalı çünkü bir şey anlamayınca ya da merak edince soru sorma hakkım oluyor. EBA bu konuda tam olarak yeterli değil.” cümlesiyle görüşünü belirtirken, başka bir katılımcı **Ö.17(K)** “Yüz yüze ders işlenirken hocalarımız bizlere soru soruyor ve bizde onlara soru sorabiliyoruz ama EBA’da yalnızca canlı derslerimizde bu şansımız var. Genel olarak EBA platformunda yok.” cümlesiyle öğrenme sürecinde karşılaşılan farklı problemlerin anında çözülmesi konusunda sıkıntıların yaşandığını vurgulamaktadır.

Veli Görüşlerine Yönelik Bulgular

Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik veli görüşleri ile ilgili yedi ana tema belirlenmiştir. Bu temalar; “Eğitim Bilişim Ağı”, “Eğitim Bilişim Ağı’nda sosyal bilgiler dersi”, “Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkıları”, “Eğitim Bilişim Ağı’nda karşılaşılan problemler”, “Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öneriler”, “Eğitim Bilişim Ağı’na uyum sağlama süreci” ve “Eğitim Bilişim Ağı’nı kullanma yeterliği” olarak belirlenmiştir. Bu ana temalar modeller halinde sunulmuştur.

Velilerin eğitim bilişim ağı’na ilişkin görüşleri

Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik velilerin görüşleri doğrultusunda belirlenen ana temalardan biri Eğitim Bilişim Ağı ile ilgilidir. Bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, temanın altı alt teması olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 8. Eğitim bilişim ağı'na ilişkin model

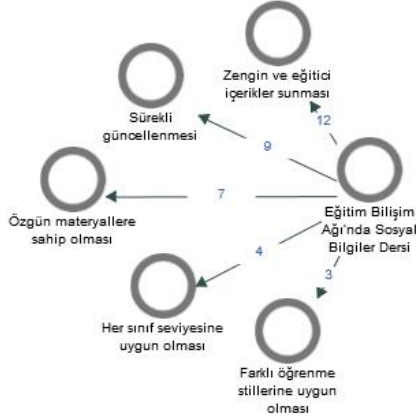
Eğitim Bilişim Ağı'na yönelik velilerin görüşleri değerlendirildiğinde; en fazla “ana eğitim platformu” ve “kapsamlı eğitim hareketi” olarak ifade ettikleri görülmektedir. Belirlenen diğer alt temalar ise sırasıyla; “herkes'e açık olan ücretsiz bir sosyal ağ”, “güvenilir eğitim sitesi”, “sosyal eğitim platformu” ve “eğitimde fırsat eşitliği” olarak belirlenmiştir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı temasını “ana eğitim platformu” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **V.7(K)** “Bu eğitim platformunun önceden de aktif şekilde kullanıldığını düşünmüyorum. Ama küresel bir salgının baş gösterdiği şu süreçte bence EBA kurtarıcı rolünü üstlenmiştir. Bir takım ufak aksaklıklar olmasına rağmen atılmış bu adım çok faydalı olduğunu ve ana eğitim ağı olarak öğrencilerimize hizmet ettiğini düşünüyorum.” cümlesiyle görüşünü ifade ederken, başka bir katılımcı **V.25(K)** “EBA zaten uzun yıllardır okula yardımcı bir platformdu. Dünyanın ve ülkemizin yaşadığı bu koronavirüs salgını yüzünden çocuklarımızın okula gidemedikleri bu süreçte eğitimlerine devam etmeleri konusunda ana eğitim platformu olduğunu düşünüyorum.” cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır. Velilerin EBA'nın eğitim öğretim sürecinde öğretmen ve öğrencilere yardımcı olan bir kaynak durumundan, Covid-19 sürecinde eğitim öğretimde ana eğitim platformu haline geldiğini ifade ettikleri görülmektedir.

“Kapsamlı eğitim hareketi” alt temasını açıklayan katılımcı **V.1(K)** “Dersleri, videoları, etkinlikleri ve testleri ile binlerce kişinin takip ettiği oldukça kapsamlı bir bilişim ağıdır.” cümlesiyle görüşünü belirtirken, benzer şekilde düşünen katılımcı **V.13(E)** “FATİH projesinin önemli bir kısmını oluşturan EBA platformu kurulduğu günden bu güne kadar özellikle Covid 19 sürecinde milyonlarca öğrencinin ve öğretmenin aktif olarak kullandığı kapsamlı bir eğitim hareketidir.” cümlesiyle EBA'yı kurulduğu günden bu güne özellikle Covid-19 sürecinde milyonlarca kullanıcısı olan kapsamlı bir eğitim hareketi olarak ifade ettiği görülmektedir.

Velilerin eğitim bilişim ağı'nda sosyal bilgiler dersine ilişkin görüşleri

Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersine yönelik velilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, temanın beş alt tema etrafında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 9'da verilmiştir.

Şekil 9. Eğitim bilişim ağı'nda sosyal bilgiler dersine ilişkin model

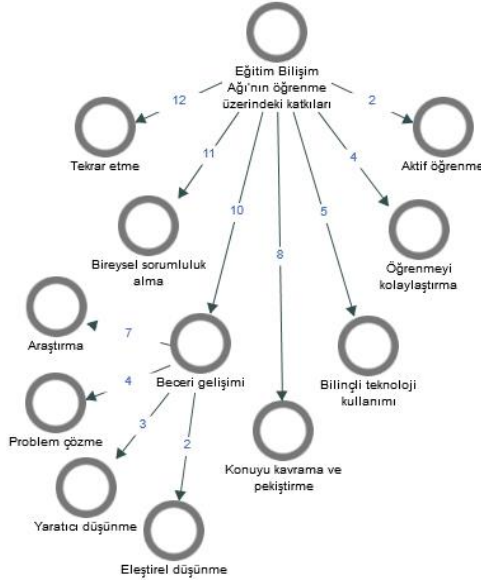
Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersine yönelik velilerin görüşleri değerlendirildiğinde; en fazla yüklemenin “zengin ve eğitici içerikler sunması” alt temasına yapıldığı görülmektedir. Belirlenen diğer alt temalar ise sırasıyla; “sürekli güncellenmesi”, “özgün materyallere sahip olması”, “her sınıf seviyesine uygun olması” ve “farklı öğrenme stillerine uygun olması” olarak ifade edildiği görülmüştür. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersini bazı katılımcılar “zengin ve eğitici içerikler sunması” alt temasıyla ilişkilendirmişlerdir. Böyle düşünen katılımcı **V.9(E)** “Derse yönelik her sınıf seviyesine uygun olduğunu ayrıca zengin ve eğitici içeriklerin yer aldığını düşünüyorum. EBA bu konuda gerçekten çok başarılı bir platform.” cümlesiyle düşüncesini açıklarken, başka bir katılımcı **V.16(K)** “EBA’da sosyal bilgiler dersi ile ilgili farklı zengin ve eğitici mükemmel içeriklerin yer aldığı kanısındayım.” cümlesiyle EBA’da sosyal bilgiler dersine yönelik zengin ve eğitici içeriklerin sunulduğuna dikkat çekmiştir.

Katılımcılardan biri “sürekli güncellenmesi” alt teması ile ilgili görüşünü **V.3(K)** “Benim gördüğüm kadarıyla sosyal bilgiler dersi EBA’da sürekli güncellenen ve yenilenen bir derstir.” cümlesiyle belirtirken, aynı şekilde düşünen başka bir katılımcı **V.4(K)** “EBA’da sosyal bilgiler dersi ve diğer derslerle ilgili bütün içerikler, videolar ve etkinlikler sürekli güncelleniyor yani EBA dinamik bir yapıya sahip bir platformdur.” şeklinde düşüncesini açıklamıştır. Velilerin EBA’da yer alan sosyal bilgiler dersini, sürekli güncellenen dinamik bir yapıya sahip olması açısından önemli olduğunu vurguladıkları görülmektedir.

Velilerin eğitim bilişim ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına ilişkin görüşleri

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına yönelik velilerin görüşleri alınmıştır. Bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, tema ile ilgili yedi alt tema olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 10'da verilmiştir.

Şekil 10. Eğitim bilişim ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına ilişkin model

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarına yönelik öğrenci görüşleri değerlendirildiğinde; en fazla yüklemle ile “tekrar etme” alt temasının ifade edildiği görülmüştür. Belirlenen diğer alt temaların ise “bireysel sorumluluk alma”, “beceri gelişimi (araştırma, problem çözme, yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme)”, “konuyu kavrama ve pekiştirme”, “bilinçli teknoloji kullanımı”, “öğrenmeyi kolaylaştırma” ve “aktif öğrenme” şeklinde sıralandığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

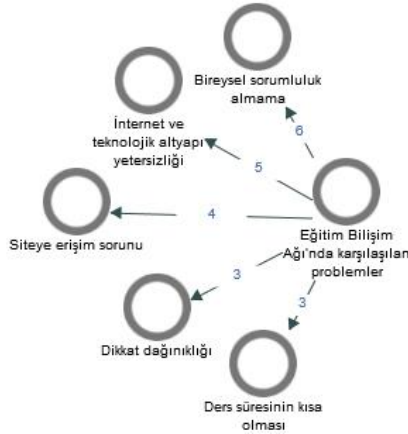
Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarını “konuyu kavrama ve pekiştirme” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **V.1(K)** “Covid 19'dan dolayı eve kapandığımız bu süreçte çocukların eğitimine katkı sağladığı için EBA'nın zaten çok yararlı bir platform olduğunu düşünüyorum. Sosyal bilgiler dersi ile ilgili konuları dinlemesi ve sürekli testler çözmesi onun gelişimine katkı sağlıyor. Konuları anlamasını, kavranmasını ve pekiştirilmesini sağlıyor.” cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır. Aynı şekilde düşünen başka bir katılımcı **V.22(K)** “Derste anlatılan konuların ve çözdükleri soruların daha iyi öğrenmesini ve öğrendiği konuları pekiştirmesini sağladığını düşünüyorum.” şeklinde açıklama yapmıştır. Dolayısıyla

veliler, EBA'yı öğrencilerin öğrendikleri konuları kavrama ve pekiştirme fırsatı bulmaları açısından önemli gördüklerini ifade etmişlerdir.

“Öğrenmeyi kolaylaştırma” alt teması ile ilgili düşünesini açıklayan katılımcı **V.5(K)** “Sistem üzerindeki etkinlikler anlamalarını kolaylaştırıyor ve geride kaldığı konuları tekrar dinleyebiliyor.” şeklinde açıklama yapmıştır. Başka bir katılımcı **V.14(E)** “Sosyal bilgiler dersinin anlatımı çok iyi. Öğretmenin kullandığı slaytlar öğrenci için dersi anlamada kolaylık sağlamış ve dersi daha anlaşılır hale getirmiş. Okuldayken anlamadığı sosyal bilgiler konularından bazılarını bu platform sayesinde daha iyi anlamış oldu.” cümlesiyle EBA'daki derslerin ve içeriklerin öğrencilerin konuları öğrenmesini kolaylaştırdığına dikkat çekmiştir.

Velilerin eğitim bilişim ağı'nda karşılaşılan problemlere ilişkin görüşleri

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemlere yönelik velilerin görüşleri alınmıştır. Bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, tema ile ilgili beş alt temanın olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 11'de verilmiştir.

Şekil 11. Eğitim bilişim ağı'nda karşılaşılan problemlere ilişkin model

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemlere yönelik görüşler değerlendirildiğinde velilerin en fazla yüklemeye yaptığı alt temanın “bireysel sorumluluk almama” olduğu belirlenmiştir. Belirlenen diğer alt temaların ise “internet ve teknolojik altyapı yetersizliği”, “siteye erişim sorunu”, “dikkat dağınıklığı” ve “ders süresinin kısa olması” şeklinde sıralandığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

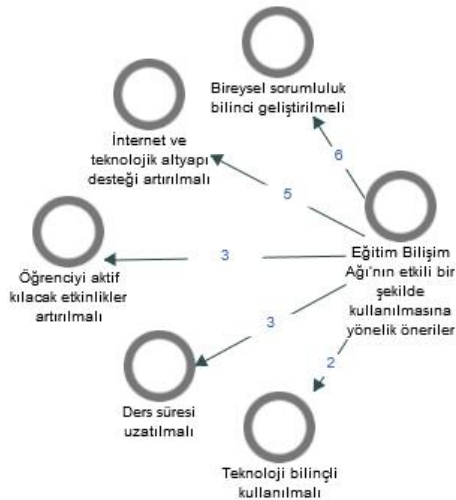
Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemleri “bireysel sorumluluk almama” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **V.8(E)** “Aslında çok güzel bir eğitim platformu sosyal bilgiler dersi ile ilgili de çok güzel şeyler var çocukların daha fazla

yararlanması gerekirken benim çocuğum bu teknolojiyi bilinçli bir şekilde kullanmıyor, derslerini dinlemiyor ve öğrenme sürecinde kendisi sorumluluk almıyor.” cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı V.21(E) “Sosyal bilgiler dersinin görsellerle daha verimli olacağını düşünüyorum ama benim çocuğum sorumluluklarını yerine getirmedeği gibi farkında da değil sürekli ona benim söylemem gerekiyor yani bu fırsatı değerlendiriyor.” cümlesiyle eğitim sürecinde öğrencilerin bireysel sorumluluk alması gerekirken bu sorumluluklarının farkında olmadıklarını dile getirmiştir.

“İnternet ve teknolojik altyapı yetersizliği” alt temasını ifade eden katılımcı V.2(E) “Bilgisayar gibi teknolojik aletlerde ve internet hızında sorun yaşıyoruz. Özellikle aynı anda birçok kullanıcı bağlandığında, bağlantıyı sağlamakta ve sürdürmekte zorluklar yaşıyoruz.” şeklinde düşüncesini açıklarken, başka bir katılımcı V.17(K) “İnternet hızı yavaş olduğu için EBA'ya bağlanmada bazı sorunlar ile karşılaşılıyor. Ayrıca bilgisayarımızda yoktu dayımızın bilgisayarını aldık ve EBA'dan bu sayede daha çok yararlanmaya başladık.” cümlesiyle EBA'ya ulaşım konusunda internet hızının yavaş olması ve teknolojik altyapının yetersiz olmasından kaynaklı problemler yaşandığını dile getirmiştir.

Velilerin eğitim bilişim ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına ilişkin görüşleri

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik velilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, temanın beş alt tema etrafında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 12'de verilmiştir.

Şekil 12. Eğitim bilişim ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik önerilere ilişkin model

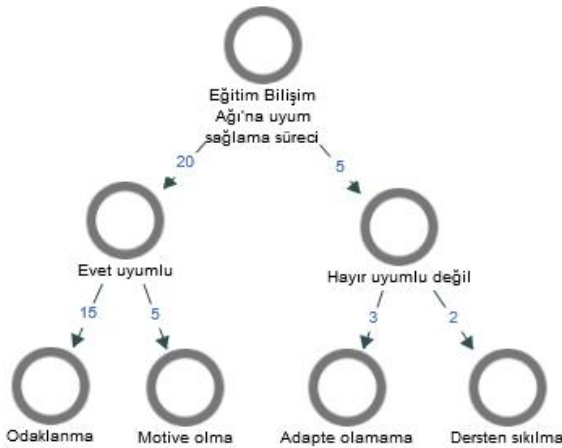
Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik velilerin görüşlerinden elde edilen veriler incelendiğinde; en fazla yüklemenin "bireysel sorumluluk bilinci geliştirilmeli" alt temasına yapıldığı belirlenmiştir. Belirlenen diğer alt temalar ise sırasıyla; "internet ve teknolojik altyapı desteği artırılmalı", "öğrenciyi aktif kılabilecek etkinlikler artırılmalı", "ders süresi uzatılmalı" ve "teknoloji bilinçli kullanılmalı" şeklinde önerilerde buldukları görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik önerileri "ders süresi uzatılmalı" alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **V.2(E)** "EBA'nın sosyal bilgiler öğretiminde daha verimli olması için ders süresinin uzatılması gerektiğini düşünüyorum." cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, başka bir katılımcı **V.19(E)** "Çocukların daha iyi odaklanabilmeleri için ders süresinin biraz uzatılması gerektiğini düşünüyorum." cümlesiyle düşüncesini ifade etmiştir.

"Öğrenciyi aktif kılabilecek etkinlikler artırılmalı" alt teması ile ilgili katılımcı **V.5(K)** "Çocuklarımızın enerjisine yetişemiyoruz. Sosyal bilgiler dersinde öğrenciyi evde de olsa daha çok aktif hale getirecek etkinliklerin artırılması gerektiğini düşünüyorum." şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Başka bir katılımcı **V.11(K)** "Bilmiyorum ama öğrencilerimizin derse daha çok dikkatini çekecek onların eğlenerek öğrenmesini sağlayacak ve öğrenciyi öğrenme sürecinde aktif kılabilecek etkinliklerin sayısı artırılabilir." cümlesiyle EBA'nın etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öğrenciyi aktif kılabilecek etkinliklerin sayısının artırılması gerektiğini önermiştir.

Velilerin Eğitim bilişim ağı'na uyum sağlama sürecine ilişkin görüşleri

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama sürecine yönelik velilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, temanın iki alt tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu temaya ilişkin model Şekil 13'te verilmiştir.

Şekil 13. Eğitim bilişim ağı'na uyum sağlama sürecine ilişkin model

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama sürecine yönelik veriler incelendiğinde, “uyumlu” ve “uyumlu değil” olmak üzere iki alt temaya ayrıldığı belirlenmiştir. “Uyumlu” alt temasının kendi içerisinde “odaklanma” ve “motive olma” şeklinde iki kategoriye ayrıldığı görülmektedir. “Uyumlu değil” alt temasının kendi içerisinde “adapte olamama” ve “dersten sıkılma” şeklinde iki kategoriye ayrıldığı belirlenmiştir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlamayı “odaklanma” kategorisi ile ilişkilendiren katılımcı **V.3(K)** “*Oldukça başarılı bir platform zaten. Çocuklarım çok çabuk uyum sağladı. Derslerde hocam anlatış şekli konulara odaklanmasını ve çabuk alışmasını sağladı.*” cümlesiyle düşüncesini belirtirken, başka bir katılımcı **V.7(K)** “*Çocuğumun her zaman derslere katılmaya çalıştığı ve EBA'yı aktif bir şekilde kullandığı için kolay uyum sağladığını düşünüyorum. Odasında derslerine ve anlatılan konulara odaklanıyor başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor.*” cümlesiyle öğrencisi EBA'yı aktif şekilde kullandığı için bu sürece kolay bir şekilde uyum sağladığını ve derslerine odaklandığını ifade ettiği görülmektedir.

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlayamamayı “adapte olamama” kategorisi ile ilişkilendiren katılımcı **V.6(E)** “*Uyum sağlayamadı maalesef canlı derslerde çok zorlanıyoruz. Çünkü Eğitim Bilişim Ağı'nı daha önceden çok kullanmıyordu onun için bir türlü adapte olup derslerini dinlemiyor. Aslında bu koronavirüsten psikolojisi olumsuz etkilendi yoksa son güncellemelerle harika bir platform olmuş*” cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır.

Velilerin eğitim bilişim ağı'nı kullanma yeterliğine ilişkin görüşleri

Eğitim Bilişim Ağı'nı kullanma yeterliğine yönelik velilerin görüşleri alınmış ve bu görüşlerden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, iki alt temanın vurgulandığı belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model Şekil 14'te verilmiştir.

Şekil 14. Eğitim bilişim ağı'nı kullanma yeterliğine ilişkin model

Eğitim Bilişim Ağı'nı kullanma yeterliğine yönelik velilerin görüşlerinden elde edilen veriler değerlendirildiğinde; en fazla on dokuz yükleme ile “evet yeterli” alt

temasını ve altı yüklem ile “hayır yeterli değil” alt temasını ifade ettikleri görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı’nı kullanma yeterliğini “evet yeterli” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **V.4(K)** “EBA’yı daha öncede kullanıyordu zaten bu virüs sürecinde rahat uyum sağladığı için verimli şekilde kullandığını yani yeterli olduğunu düşünüyorum. Derslerini dinliyor, videoları izliyor, testleri çözüyor ve ödevlerini yapıyor saatlerce EBA’yı kullanıyor.” cümlesiyle düşüncesini açıklarken, başka bir katılımcı **V.9(E)** “Ben yeterli olduğunu düşünüyorum. EBA’yı çok verimli kullanıyor çünkü derslerini dikkatlice dinliyor ve diğer bölümleri de kullanıyor.” şeklinde düşüncesini açıklamıştır.

Eğitim Bilişim Ağı’nı kullanma yeterliğini “hayır yeterli değil” alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **V.6(E)** “Covid-19 pandemi sürecinde ülkemiz dünya ülkelerine göre eğitim konusunda harika bir çözüm buldu ve çocuklarımızın eğitiminin aksamasına kesinlikle izin vermedi. Benim çocuklarım evde her türlü imkânları olmasına rağmen EBA’yı verimli şekilde kesinlikle kullanmıyorlar.” şeklinde düşüncesini belirtirken, başka bir katılımcı **V.23(E)** “EBA’ya uyum sağlayamadı için yeterli şekilde kullandığını düşünmüyorum. EBA harika ama benim çocuğum maalesef bu fırsatı çok değerlendiremiyor.” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada öğrenci görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgular incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin, Eğitim Bilişim Ağı’nı genel olarak “zengin bir kaynak havuzu” şeklinde ifade ettikleri belirlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin EBA’yı “eğitimde ana kaynak”, “kullanışlı eğitim portalı”, “her an her yerde eğitim” ve “sosyal bir platform” olarak ifade ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili olumlu fikirlere sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde Koç Akran ve Özdemir (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin EBA’yı sosyal bir platform ve kaynak havuzu olarak ifade ettikleri görülmektedir. Ceylan’ın (2019) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenleri EBA’yı faydalı ve kaynakçası zengin bir platform olarak ifade ettikleri belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin, Eğitim Bilişim Ağı’nda sosyal bilgiler dersini “içeriklerin görselleştirilmesi” olarak belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sosyal bilgiler dersini “eğitim öğretimin somutlaştırılması”, “zengin ve yararlı içerikler sunması” ve “sosyal bilgiler öğretiminde teknoloji kullanımı” şeklinde ifade ettikleri belirlenmiştir. EBA’daki farklı görsel ve işitsel materyallerin ve etkinliklerin sosyal bilgiler dersinde içeriklerin görselleştirilmesine ve somutlaştırılmasına yardımcı olduğunu ifade ettikleri görülmüştür. Benzer şekilde İnanoğlu’nun (2019) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler öğretiminde EBA’yı farklı kaynaklar sunduğu şeklinde ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarını öğrencilerin “somutlaştırma”, “kalıcı öğrenme”, “tekrar ederek öğrenme”, “eğlenerek öğrenme”, “bireysel öğrenme”, “işbirliğine dayalı öğrenme”, “öğrenme isteği” ve “sağlıklı ve etkili iletişim kurma” şeklinde belirttikleri görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı aracılığıyla öğrenciler sınıf seviyelerine uygun ders içeriklerine, etkinliklere ulaşabilmekte ve eğitsel oyunlar oynayabilmekte bu sayede öğrenciler kalıcı, tekrar ederek, eğlenerek ve bireysel öğrenme olanağı bulabilmektedir. EBA farklı, zengin, eğitici içerik ve uygulamalarla farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin ihtiyaçlarını da karşılamaktadır. Benzer şekilde Kana ve Saygılı (2016) tarafından yapılmış olan çalışmada öğrenciler Türk dili ve edebiyatı dersinde EBA'nın dersleri daha eğlenceli hale getirdiğini, akılda kalıcı olması ve ilgi çekici olması konusunda faydalı olduğunu ifade ettikleri görülmüştür. Açıköz'ün (2018) çalışmasında öğrenciler EBA'nın akılda kalıcılığı sağlaması açısından matematik öğretimine katkısı olduğunu belirtmişlerdir. Atasoy ve Yiğitcan Nayir (2019) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler Matematik dersinde EBA'nın kullanımı ile ilgili konunun akılda kalıcılığını arttırdığını düşünmektedir. Kaya'nın (2019) çalışmasında meslek lisesi öğrencileri EBA ile derslerin daha kalıcı hale geldiğini belirtmişlerdir. Yurdakul'un (2019) çalışmasında öğrenciler EBA'nın tekrar yapmaya imkân tanıdığı ifade etmişlerdir.

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemleri öğrencilerin en fazla “siteye erişim ve donma sorunu” olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin EBA'da “sitenin kullanımının karmaşık olması”, “öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülememesi” ve “etkili iletişim kurulamaması” şeklinde problemler ile karşılaştıkları belirlenmiştir. Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerinde birçok katkısı olduğu gibi Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili farklı problemlerinde yaşandığı görülmüştür. EBA Covid-19 salgın sürecinde milyonlarca öğrencinin ve öğretmenin aktif olarak kullandığı kapsamlı bir eğitim sitesi olduğu için aşırı yoğunluktan dolayı özellikle siteye erişim ve donma ile ilgili sorunların yaşandığı belirlenmiştir. Bu sonuca benzer şekilde Durmuşçelebi ve Temircan (2017) tarafından yapılan çalışmada matematik ders içeriği ile ilgili ortaokul öğrencileri EBA'yı kullanırken zorluk yaşadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Kapıdere ve Çetinkaya (2017) tarafından yapılmış olan çalışmada EBA'nın mobil uygulamalarında öğretmen ve öğrencilerin içeriklerin yavaş yüklenmesi ve videoların yavaş açılması ile ilgili sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Araştırma sonuçları Coşkunserçe ve İşçitürk (2019) tarafından yapılan çalışmada EBA'da öğrencilerin videoların çok yavaş açılması ile ilgili sorun yaşadıkları sonucu ile benzerlik göstermektedir. Kuloğlu ve Erdal (2019) tarafından yapılan çalışmada İngilizce öğretmenlerinin EBA'da kolay ulaşılamayan içeriklerden dolayı sitenin düzensiz olduğunu ifade ettikleri görülmüştür. Yeşilyurt'un (2019) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenleri EBA'nın kullanımı sırasında sistemsel hatalar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın daha etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öğrencilerin en fazla "siteye erişim sorunu giderilmeli" önerisinde buldukları görülmüştür. Öğrenciler aynı zamanda "animasyonlar ve belgeseller artırılmalı", "eğitsel oyunlar ve etkinlikler artırılmalı", "bulmacalar artırılmalı", "site daha kullanışlı hale getirilmeli" ve "öğrenme sürecindeki problemler anında çözülmeli" şeklinde önerilerde de buldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde EBA'dan daha etkili bir şekilde yararlanabilmek için karşılaştıkları problemlere yönelik farklı önerilerde buldukları görülmüştür. Benzer şekilde Tüysüz ve Çümen (2016) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinin EBA'da daha çok oyun, animasyon, zekâ bulmacası olması ve öğretmene soru sorma şansı olması gerektiği önerilerinde buldukları görülmüştür. Timur ve diğerleri (2017) tarafından yapılan çalışmada EBA'nın geliştirilmesi için ortaokul öğrencileri animasyonların sayısının artırılması önerisinde bulunmuşlardır. Saklan ve Ünal (2018) tarafından yapılan çalışmada Fen Bilimleri öğretmenleri EBA'nın daha kullanışlı hale getirilmesi gerektiği önerisinde buldukları görülmüştür. Atalay'ın (2019) çalışmasında öğretmenler EBA'da eğitsel animasyonların sayısı fazla olmalı şeklinde öneride buldukları belirlenmiştir. Ceylan'ın (2019) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin EBA basit ve kullanışlı olmalı, belgesel, animasyon ve haritalar artırılmalı önerilerini ifade ettikleri görülmektedir. Yeşilyurt'un (2019) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenleri EBA'da siteye erişim problemleri giderilmeli önerisinde bulunmuşlardır.

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama sürecini değerlendiren öğrencilerin bazıları uyum sağladıklarını ifade ederken bazıları ise uyum sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin uyum sağlama sürecini "ilgi çekme", "konsantre olma" ve "motive olma" kategorileri ile ifade ettikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin uyum sağlayamama sürecini ise "dikkat dağınıklığı" ve "dersten sıkılma" kategorileri ile belirttikleri görülmektedir. Bazı öğrencilerin EBA'dan daha önceden de aktif olarak yararlandıkları için uyum sağlama sürecinde herhangi bir problem yaşamadıkları görülürken bazı öğrencilerin ise yaşanan olumsuz durumlardan ve Covid-19 salgın sürecinden etkilendikleri için EBA'ya kolay uyum sağlayamadıkları belirlenmiştir.

Eğitim Bilişim Ağı ile yüz yüze eğitim arasındaki farkları değerlendiren öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'nın avantajlarını "bireysel sorumluluk alma", "bireysel öğrenme imkânı", "öz değerlendirme yapma" ve "yer ve zamandan bağımsız eğitim" kategorileri ile ifade ettikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'nın dezavantajlarını "etkili iletişim kurulamaması", "öğrenme sürecindeki problemlerin anında çözülememesi" ve "kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayanların zorlanması" kategorileri ile ifade ettikleri görülmektedir.

Araştırmada veli görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgular incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Velilerin, Eğitim Bilişim Ağı'nı genel olarak "ana eğitim platformu" ve "kapsamlı eğitim hareketi" şeklinde ifade ettikleri görülmüştür. Bununla birlikte velilerin EBA'yı "herkese açık olan ücretsiz bir sosyal ağ",

“güvenilir eğitim sitesi”, “sosyal eğitim platformu” ve “eğitimde fırsat eşitliği” olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde Yeşilyurt'un (2019) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin EBA'yı sosyal nitelikte eğitsel ağ olarak ifade ettikleri belirlenmiştir.

Velilerin, Eğitim Bilişim Ağı'nda sosyal bilgiler dersini “zengin ve eğitici içerikler sunması” olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Aynı zamanda velilerin sosyal bilgiler dersini “sürekli güncellenmesi”, “özgün materyallere sahip olması”, “her sınıf seviyesine uygun olması” ve “farklı öğrenme stillerine uygun olması” şeklinde belirttikleri görülmüştür.

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerindeki katkılarını velilerin “tekrar etme”, “bireysel sorumluluk alma”, “beceri gelişimi (araştırma, problem çözme, yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme)”, “konuyu kavrama ve pekiştirme”, “bilinçli teknoloji kullanımı”, “öğrenmeyi kolaylaştırma” ve “aktif öğrenme” açısından önemli olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir. Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'ndaki ders içerikleri, etkinlikler ve farklı birçok uygulama öğrencilerin öğrendiklerini tekrar etme, konuyu kavrama ve pekiştirme imkânı sağlamıştır. Bu sonuca benzer şekilde Kurtdede Fidan, Erbasan ve Kolsuz (2016) tarafından yapılmış olan çalışmada sınıf öğretmenleri EBA'nın derslerde kullanılmasının öğrencilere öğrenilenleri pekişmesi konusunda fayda sağladığını açıklamıştır. Çakmak ve Taşkıran (2017) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin EBA'nın öğrencilere ders tekrarı konusunda fayda sağladığını ifade ettikleri görülmüştür. İnanoğlu'nun (2019) çalışmasında öğretmenlerin sosyal bilgiler öğretiminde EBA'nın dersin kolay kavranması ve öğrencilerin teknolojiye uyum sağlaması yönünde faydaları olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir. Şahin ve Erman (2019) tarafından yapılmış olan çalışmada Tarih dersi öğretmenleri EBA'nın öğrenme-öğretme sürecinde öğrenmeyi kolaylaştırma ve konuları pekiştirme fırsatı sunması açısından önemli olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir. Yılmaz'ın (2019) çalışmasında öğretmenlerin EBA'nın öğrencilerin kazanımları pekiştirmesine yardımcı olduğunu vurguladıkları görülmüştür.

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nda karşılaşılan problemleri velilerin en fazla “bireysel sorumluluk almama” problemi ile karşılaştıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Ayrıca velilerin “internet ve teknolojik altyapı yetersizliği”, “siteye erişim sorunu”, “dikkat dağınıklığı”, ve “ders süresinin kısa olması” şeklinde problemlerle de karşılaştıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde Kurtdede Fidan ve diğerleri (2016) tarafından yapılan çalışmada sınıf öğretmenleri EBA'nın kullanılması sürecinde teknolojik altyapı ve internet erişimi ile ilgili problemler yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Bu sonuç Aksoy'un (2017) EBA'nın kullanımına yönelik yapmış olduğu çalışmasında ortaokul öğretmenlerinin, EBA'yı kullanırken internetin olmaması ya da yavaş olması ile ilgili sorunlar yaşadıkları sonucu ile yakınlık göstermektedir. Kartal'ın (2017) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenleri EBA'yı kullanırken altyapı eksikliği ile ilgili sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

İnanoğlu'nun (2019) çalışmasında öğretmenlerin sosyal bilgiler öğretiminde EBA'da internet hızının düşük olması ve internette kesinti olması ile ilgili sıkıntıların olduğu vurgulanmıştır.

Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın daha etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik velilerin “bireysel sorumluluk bilinci geliştirilmeli”, “internet ve teknolojik altyapı desteği artırılmalı”, “öğrenciyi aktif kılabilecek etkinlikler artırılmalı”, “ders süresi uzatılmalı” ve “teknoloji bilinçli kullanılmalı” önerilerinde buldukları görülmektedir. Bu sonuca benzer şekilde Çakmak ve Taşkıran (2017) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin EBA'nın daha faydalı olabilmesi için internet alt yapısının güçlendirilmesi gerektiğini vurguladıkları görülmüştür. İnanoğlu'nun (2019) çalışmasında öğretmenler EBA'nın sosyal bilgiler öğretiminde daha etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öğrenciyi aktif kılabilecek etkinlikler artırılmalı şeklinde görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Şahin ve Erman (2019) tarafından yapılan çalışmada Tarih dersi öğretmenlerinin EBA'nın geliştirilmesine yönelik teknolojik altyapı iyileştirilmeli önerisinde buldukları görülmüştür.

Eğitim Bilişim Ağı'na uyum sağlama sürecini değerlendiren velilerin bazıları öğrencilerin uyum sağladıklarını ifade ederken bazıları ise öğrencilerin uyum sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir. Velilerin, öğrencilerin uyum sağlama sürecini “odaklanma” ve “motive olma” kategorileri ile ifade ettikleri belirlenmiştir. Velilerin, öğrencilerin uyum sağlayamama sürecini ise “adapte olamama” ve “dersten sıkılma” kategorileri ile belirttikleri görülmektedir.

Velilerin, öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'nı kullanma yeterliğine yönelik görüşleri değerlendirildiğinde; bazı öğrencilerin yeterli şekilde kullandıkları, bazı öğrencilerin ise yeterli kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına bağlı olarak şu önerilerde bulunulabilir.

- Eğitim Bilişim Ağı platformunun kullanmasında, öğrencilerin bireysel farklılıkları ve gelişim düzeyleri göz önünde bulundurularak her öğrenciyi aktif kılabilecek etkinliklere daha fazla yer verilebilir.
- Covid-19 sürecinde öğrencilerin ve velilerin kişisel, sosyal, psikolojik ve fizyolojik gelişimlerinin desteklenmesi için öğretmen ve uzman kişiler tarafından öğrencilere ve velilere seminerler verilebilir.
- EBA'da sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan içeriklerin görselleştirilmesi ve somutlaştırılması amacıyla animasyon ve belgesellerin sayısı artırılabilir.
- EBA'ya erişim konusunda fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi aynı zamanda öğrencilerin sitedeki içeriklerden daha fazla yararlanabilmesi için internet ve teknolojik altyapı desteği artırılmalıdır.

- Eğitim Bilişim Ağı'nda öğrencilerin daha eğlenceli vakit geçirmesini sağlamak, öğrenmeyi kolaylaştırmak ve pekiştirmek adına eğitsel oyunların ve etkinliklerin sayısı artırılabilir.
- Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'ndaki içeriklerden ve uygulamalardan daha fazla yararlanabilmeleri için öğrencilerde bireysel sorumluluk bilinci geliştirilmelidir.
- Sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı'nın öğrenme üzerinde birçok katkısının olduğu düşünüldüğünde öğrencilerin EBA'yı daha fazla kullanmalarını sağlamak için siteye erişim sorunları giderilebilir.
- Öğretmen ve öğrencilerin rollerinin eğitimde yaşanan teknolojik dönüşüme uygun şekilde değişmesi gerektiği düşünüldüğünde öğrencilerin teknolojiyi bilinçli kullanmaları sağlanmalıdır.
- Eğitim Bilişim Ağı'nın kullanımının karmaşık olmasından kaynaklı yaşanan sorunlar göz önünde bulundurularak site daha kullanışlı hale getirilebilir.
- Eğitim Bilişim Ağı'nda öğrencilerin dikkatini çekmeye yönelik daha farklı bulmacalara yer verilebilir.
- Öğrencilerin EBA ile desteklenen öğretim ortamına alışması ve uyum sağlaması için öğrenme sürecinde karşılaşılan problemler anında çözüme kavuşturulmalıdır.

Etik Kurul Kararı

Yazarlar, aralarında çıkar çatışması bulunmadığını ve çalışmaya eşit oranda katkı sunduklarını beyan etmiştir. Yazarlar, tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir. Bu araştırma için Fırat Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (23/06/2020-397899) etik izin alınmıştır.

Kaynakça

- Açıkgöz, G. (2018). *Eğitim bilişim ağı (EBA) destekli matematik öğretiminin 7.sınıf öğrencilerinin akademik başarısına etkisi* (Tez No. 516581) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü-Kastamonu]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Adıgüzel, A. (2010). İlköğretim okullarında öğretim teknolojilerinin durumu ve sınıf öğretmenlerinin bu teknolojileri kullanma düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 1-17.
- Aksoy, N. (2017). *EBA (eğitim bilişim ağı) 'nın kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri etkisi* (Tez No. 480725) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü - Kahramanmaraş]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Aktay, S., & Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (EBA) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 27-44.

- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma* (Tez No. 407060) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü- İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Atalay, M. (2019). *Ortaokullarda eğitim bilişim ağı'nın (EBA) incelenmesi* (Tez No. 563258) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi- Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Atasoy, M., & Yiğitcan Nayir, Ö. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) video modüllerinin matematik dersinde kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 2(1), 24-37.
- Avcı, M. (2008). Bilimsel araştırmalarda veri toplama. O. Kılıç & M. Cinoğlu (Eds.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (1. baskı, s. 145-170). Lisans Yayıncılık.
- Batdal, G. (2005, Eylül). *Öğrenci odaklı bir yaklaşımla ilköğretim matematik programlarının değerlendirilmesi*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Berson, M. J., & Balyta, P. (2004). Technological thinking and practice in the social studies: Transcending the tumultuous adolescence of reform. *Journal Of Computing In Teacher Education*, 20(4), 141-150. <https://doi.org/10.1080/10402454.2004.10784498>
- Boholano, H. (2017). Smart social networking: 21st century teaching and learning skills. *Research in Pedagogy*, 7(1), 21-29. <https://doi.org/10.17810/2015.45>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (15. Baskı). Pegem Akademi.
- Ceylan, Ö. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 6. sınıf sosyal bilgiler dersi coğrafya konularının öğretilmesinde EBA'dan (eğitim bilişim ağı) yararlanma düzeyleri ve önerileri* (Tez No. 585817) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Coşkunserçe, O., & İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 260-276. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.12m>
- Creswell, J. W. (2020). Beş nitel araştırma yaklaşımı, M. Aydın (Çev.). M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Ed.). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş Yaklaşımına göre nitel araştırma ve araştırma deseni* içinde (s. 71-112). Siyasal Kitabevi. (Original work published 2013)
- Çakmak, Z., & Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden eğitim bilişim ağı (EBA) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (9), 285-295.
- Demir, D., Özdiñç, F., & Ünal, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) portalına katılımın incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 407-422. <https://doi.org/10.17556/erziefd.402125>
- Durmuşçelebi, M., & Temircan, S. (2017). Eğitim bilişim ağı'ndaki eğitim materyallerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 632-652. <https://doi.org/10.26466/opus.357033>

- Eğitim Bilişim Ağı (2020, Haziran 20). <https://www.eba.gov.tr>
- Erlanson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L., & Allen, S. D. (1993). *Doing naturalistic inquiry: A guide to methods*. Sage Publications.
- Ersoy, F. (2017). Teknoloji kavramının tarihçesi ve eğitimde kullanımı. R. Sever & E. Koçoğlu (Eds.), *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (2. baskı, s. 1-16). Pegem Akademi.
- Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (2020, Haziran 15). *Fırsatları arttırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi projesi*. <https://www.fatihprojesi.meb.gov.tr>
- Güvendi, G. E. (2014). *Millî eğitim bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: Eğitim bilişim ağı (EBA) örneği* (Tez No. 363354) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Hebecpi, M. T., Çelik, İ., & Şahin, İ. (2016). Eğitim ortamlarında etkileşimli tahta kullanımı: Araştırmalar ve eğilimler. *Eğitim Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 55-76.
- Hofer, M. J., & Harris, J. (2009). Tech integration in social studies. *Learning & Leading With Technology*, 37(2), 22-25.
- İnanoğlu, A. (2019). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim bilişim ağı'nı (EBA) kullanmak: Nasıl ve kapsamda?* (Tez No. 562340) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- İnce, V. (2018). *Eğitim bilişim ağı'nda (EBA) yer alan soruların Türkçe öğretim programıyla karşılaştırılması* (Tez No. 488910) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Elazığ]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- İşman, A., Baytekin, Ç., Balkan, F., Horzum, M. B., & Kıyıcı, M. (2002). Fen bilgisi eğitimi ve yapısalcı yaklaşım. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 41-47.
- Kana, F., & Saygılı, D. (2016). Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersinde eğitim bilişim ağı'nın kullanımına yönelik öğrenci görüşlerine yönelik bir durum çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(20), 11-23.
- Kapıdere, M., & Çetinkaya, H. N. (2017). Eğitim bilişim ağı (EBA) mobil uygulamasının değerlendirilmesi. *International Journal of Active Learning*, 2(2), 1-14.
- Kartal, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri* (Tez No. 481313) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Tokat]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kaya, O. (2019). *Meslek lisesi öğretmen ve öğrencilerinin eğitim bilişim ağına ilişkin görüşleri* (Tez No. 593098) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Koç Akran, S., & Özdemir, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) ders modülünde yer alan sorular ile TEOG sınavında çıkan soruların ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri. *Harran Maarif Dergisi*, 3(2), 14-26. <https://doi.org/10.22596/2018.0302.14.26>

- Kuloğlu, M. E., & Erdal, B. (2019). İngilizce öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) kullanım durumlarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(224), 327-351.
- Kurbanoğlu, S., & Akkoyunlu, B. (2001). Öğrencilere bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılması üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 81-88.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö., & Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2016). Analizde ilk adımlar, A. Ersoy (Çev.). S. Akbaba Altun & A. Ersoy (Çev. Ed.). *Genişletilmiş bir kaynak kitap: Nitel veri analizi içinde* (s.50-88). Pegem Akademi. (Original work published 1994)
- Özel, E. (2014). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojilerine yönelik tutum ve davranışları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 19(31), 129-144.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel analiz ve yorumlama, A. Çekiç & A. Bakla (Çev.). M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Ed.). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri içinde* (s.431-540). Pegem Akademi. (Original work published 2000)
- Punch, F. K. (2005). Nitel veri toplama, D. Bayrak, H. B. Arslan & Z. Akyüz (Çev.). S. E. Türközü (Yay. haz.). *Sosyal araştırmalara giriş: Nicel ve nitel yaklaşımlar içinde* (s.165-186). Siyasal Kitabevi.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saklan, H., & Ünal, C. (2018). Teknoloji dostu fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 12(1), 493-526. <https://doi.org/10.17522/balikesirnef.437847>
- Şahin, M., & Erman, E. (2019). Tarih dersi öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'na (EBA) ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (49), 256-275. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.425608>
- Tataroğlu, B., & Erduran, A. (2010). Matematik dersinde akıllı tahtaya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 1(3), 233-250.
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri* (1. Baskı). Epsilon Yayıncılık.
- Timur, B., Yılmaz, Ş., & İşseven, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin eğitim bilişim ağı (EBA) sistemini kullanmalarına ilişkin görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi*, 5(1), 44-54.
- Tuluk, G., & Akyüz, H. İ. (2019). Öğretmen ve öğretmen adaylarının EBA içerik incelemesi: 5. sınıf sayılar alt öğrenme alanı doğal sayılar ünitesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 32-47.
- Tüysüz, C., & Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- Yeşiltaş, E., & Kaymakçı, S. (2014). Sosyal bilgiler öğretim programının teknoloji boyutu. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(16), 314-340.

- Yeşilyurt, S. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'nın kullanımına ilişkin görüşleri* (Tez No. 549996) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N. Ş. (2019). *Ortaokul görsel sanatlar dersi öğretmenlerinin milli eğitim bakanlığının fatih projesiyle bağlantılı olarak sunmuş olduğu EBA (eğitim bilişim ağı) sosyal platformunun kullanımı hakkında görüşleri* (Tez No. 581035) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yurdakul, İ. H. (2019, Nisan). *Eğitim bilişim ağı'na (EBA) ilişkin öğrenci görüşleri*. III. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu'nda sunulan bildiri. Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği, Muğla.

Extended Abstract

Covid-19 (coronavirus), influencing the whole world and Turkey today and also having an increasing influence with each passing day, has caused disruptions and changes in almost every sector. In this sense, changes are also experienced in education system that has been affected by coronavirus. Due to this process, important decisions regarding education were taken in Turkey, the face-to-face education has been interrupted for a short period of time, and then, it has been decided for the students to continue the distance education after the effect of the virus has increased. In order for the students to continue the distant education and pass this period in the most efficient way, they were ensured to continue their education through Internet with EBA (Education Information Network) system, which is a reflection of the distance education technologies of our age and with the TV channels opened for three levels as primary, secondary and high school over TRT (Turkish Radio Television). These decisions and these experienced changes in Turkey have affected the students first and then the parents, teachers, and principals significantly. While EBA is used as a social platform that helps courses in classroom environment and in different learning environments in educational process, EBA has been used as the main training platform as a result of the effects of Covid-19 pandemic process experienced today on social and educational lives. This is because EBA is an online social education platform that broadcasts over the internet and can be accessed from different tools such as computers, tablets, and smart phones. The effect of Covid-19 pandemic process and the ever-changing educational technologies have led to significant developments and changes in the EBA. Therefore, the aim of this study is to determine the opinions of students and parents about the use of Education Information Network on social studies

course during Covid-19 process since it is up-to-date and is seen to be important in responding the new needs.

The study was conducted with phenomenological design, which is one of the qualitative research designs. The sample group of the study was composed of a total of 25 parents including 10 males and 15 females and 25 students including 12 female students and 13 male students studying in twelve secondary schools in city center of Elazığ in the second semester of 2019-2020 academic year. The sample group was determined with easily accessible case sampling which is one of the purposeful sampling methods. The secondary school students and parents were included in the study based on voluntariness. The data of the study were obtained by using the semi-structured interview form through the interview method. Content analysis method was used in the analysis of data obtained in the study. Qualitative data analysis program was used to assess the data.

Seven main themes about the students' opinions on the use of Education Information Network in social studies course during Covid-19 process were determined. These themes were determined as "Education Information Network", "social studies course in Education Information Network", "contributions of Education Information Network on learning", "problems encountered in Education Information Network", "recommendations on the effective use of Education Information Network", "adaptation process to the Education Information Network" and "differences between Education Information Network and face-to-face education". Seven main themes were determined about the parents' opinions on the use of Education Information Network in social studies course during Covid-19 process. These themes were determined as "Education Information Network", "social studies course in Education Information Network", "contributions of Education Information Network on learning", "problems encountered in Education Information Network", "recommendations on the effective use of Education Information Network", "adaptation process to the Education Information Network" and "competence to use Education Information Network".

It was determined that secondary school students expressed Education Information Network as a "rich resource pool". It was also seen that the students expressed EBA as "main source in education", "useful education portal", "education anywhere", and "a social platform". They had positive ideas about Education Information Network. It was observed that the parents expressed the Education Information Network as "main education platform" and "comprehensive education movement" in general. Besides, the parents expressed EBA as "a free social network open to everyone", "reliable education site", "social education platform" and "equal opportunities in education". As a result of the study, it was determined that the secondary school students considered Education Information Network as a rich resource pool and main source in education; whereas, the parents expressed the Education Information Network as the main education platform and comprehensive education movement.

When the individual differences and development levels of the students were considered in using the platform of Education Information Network, more activities, that will make each student active, can be included.